

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
комунального закладу вищої
освіти «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної
ради

О. Л. Позднякова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 1.002 «Педагогіка та психологія вищої школи»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	012	Дошкільна освіта
Освітній рівень	другий (магістерський)	

2019–2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» для студентів першого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) освітнього рівня із спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

РОЗРОБНИК:

Павленко А.І. доктор педагогічних наук, професор

Розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи
протокол від 28 лютого 2019 року № 7

Завідувач кафедри соціальної роботи   *А.С. Козарик*   О. С. Козарик

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта (шифр і назва)	Нормативна	
	012 Дошкільна освіта	Семестр	1-й
Модулів – 3	Освітній рівень: другий (магістерський)	Аудиторні години: 36 год	
Змістових модулів – 3		Лекції: 14 год.	Практичні: 22 год.
Загальна кількість годин – 90		Самостійна робота: 54 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,4		Вид контролю: екзамен	

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни: оволодіння магістрантами знаннями в галузі теорії і практики педагогіки та психології вищої школи, компетенціями педагогічної діяльності у вищому закладі освіти щодо виконання професійних обов'язків викладача, проведення науково-пошукової роботи, керівництва проектною діяльністю студентів.

Завдання навчальної дисципліни:

- аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-виховний процес, управління, викладач, студент тощо);
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти;
- прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у вищих закладах освіти та ін.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- *знати:* загальні основи педагогіки вищої школи, становлення системи освіти в Україні та в інших країнах; дидактику вищої школи, процес виховання студентів, педагогічний менеджмент, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- *уміти:* аналізувати політику Української держави щодо розвитку вищої освіти в історичній ретроспективі; виокремлювати принципи освіти, завдання закладів освіти (Закон України «Про освіту»); з'ясовувати призначення стандартів вищої освіти, сутність організації навчально-виховного процесу у вищому закладі освіти (Закон України «Про вищу освіту»); досліджувати пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні, виокремлювати тенденції підготовки фахівців у вищій школі з погляду перспектив її удосконалення (Національна доктрина розвитку освіти); з'ясовувати напрями перетворень у галузі освіти на європейському просторі (на основі змісту Болонської декларації); аналізувати структуру підготовки фахівців у вищому закладі освіти (кількість спеціальностей, їх конкретні назви й основні спеціалізації); добирати приклади педагогічних ситуацій із діяльності вищого закладу освіти, які зорієнтовані на формування гуманістичних почуттів особистості; аналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінювати його зміст із погляду врахування дидактичних вимог; скласти план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, визначати його методичне забезпечення; опрацьовувати інформаційні джерела з метою ознайомлення з технологією і методикою запровадження модульно-рейтингової системи організації навчання у вищому навчальному закладі України; здійснювати педагогічний аналіз форм і засобів виховання у

навчальному закладі з позицій реалізації в них принципів виховання; аналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом професіоналізму і педагогічної культури.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

- здатність до розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства, процесів глобалізації;
- здатність використовувати у професійній діяльності базові уявлення про основи психології та педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості;
- здатність критично оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні та інші події та явища на підставі відповідного обсягу знань;
- здатність до ефективних комунікаційних взаємодій, в тому числі засобами інформаційних технологій;
- здатність організувати роботу в команді;
- здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді;
- здатність використовувати сучасні інформаційні та Інтернет-технології для дослідницького пошуку.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Загальні основи педагогіки вищої школи.

Дидактика вищої школи

Тема 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття

Місце педагогіки та психології вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки та психології вищої школи з іншими науками.

Методологічні аспекти педагогіки та психології вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.

Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії педагогіки та психології вищої школи. Методи педагогіки та психології вищої школи.

Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.

Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

Загальні основи педагогіки та психології вищої школи. Характеристика основних категорій педагогіки та психології вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.

Тема 2. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ВНЗ

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Дидактичні системи. Організація навчально-виховного процесу. Закони та закономірності навчання.

Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи. Сутність і структура процесу навчання у вищому навчальному закладі.

Принципи, методи та засоби, технології навчання у вищому навчальному закладі. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності.

Психофізіологічні закономірності процесів формування знань, умінь та навичок студентів. Етапи навчання, їх взаємозалежність. Особливості університетської освіти в умовах сучасної України.

Тема 3. Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у вищому навчальному закладі.

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.

Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.

Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять.

Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації.

Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.

Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.

Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Організація навчального процесу у вищому закладі освіти. Структура навчального процесу у вищому закладі освіти. Завдання освіти, виховання і розвитку особистості студента вищої школи. Показники якості навчання у вищій школі.

Змістовний модуль 2. Виховна функція вищої школи. Педагогічний менеджмент

Тема 4. Виховна робота зі студентською молоддю

Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі. Структура виховного процесу.

Психологічні особливості студентського віку. Типологія студентів.

Принципи виховання. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами. Завдання національного виховання студентської молоді у вищому закладі освіти. Мотиви виховання.

Критерії вихованості особистості.

Виховні засоби формування готовності до професійної діяльності в умовах вищого навчального закладу. Напрями та методи морального виховання студентської молоді. Патріотичне виховання студентів. Форми та методи екологічного виховання в умовах вищого навчального закладу. Антинаркогенне виховання студентської молоді.

Тема 5. Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління вищим навчальним закладом.

Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Особливості діяльності викладача вищого навчального закладу.

Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи. Педагогічна культура та педагогічна майстерність викладача вищої школи.

Педагогічна техніка викладача вищої школи. Профілактика синдрому професійного вигорання.

Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Поняття та складові професійної готовності викладача вищої школи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Аудиторні	Лекції	Практичні	Самостійні
1	2	3	4	5	7
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи. Дидактика вищої школи.					
1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.	18	6	2	4	12
2. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі.	18	6	2	4	12
3. Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у вищому навчальному закладі.	18	6	2	4	12
Разом за змістовим модулем 1	54	18	6	12	36
Змістовий модуль 2. Виховна функція вищої школи. Педагогічний менеджмент.					
4. Виховна робота зі студентською молоддю.	20	10	4	6	8
5. Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.	20	8	4	4	10
Разом за змістовим модулем 2	40	18	8	10	18
ВСЬОГО	90	36	14	22	54

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми, завдання практичної роботи	Кількість годин
1	2	3	4
1.	1.	<p><i>Тема. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.</i></p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати місце педагогіки та психології вищої школи в системі педагогічних наук; скласти схему. 2. Проаналізувати методологічні аспекти педагогіки та психології вищої школи. 3. Розкрити поняття про цілісний педагогічний процес. Скласти схему «Компоненти цілісного педагогічного процесу у вищій школі». 4. Розкрити мету, завдання та зміст вищої освіти в Україні. 5. Проаналізувати стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття (обговорення). 	4
2.	2.	<p><i>Тема. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі.</i></p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати психофізіологічні закономірності процесів формування знань, умінь та навичок студентів (обговорення). 2. Скласти схему «Вікові особливості молоді людини». 3. Охарактеризувати етапи навчання, їх взаємозалежність. 4. Провести обговорення доповідей на тему «Особливості університетської освіти в умовах сучасної України: актуальні проблеми та перспективи». 	6
3.	3.	<p><i>Тема. Форми організації навчання у вищій школі. Організація самостійної роботи студентів.</i></p> <p>Завдання:</p>	4

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти кросворд за змістом питання «Класифікація самостійної роботи студентів» (робота у мікрогрупах). 2. Заповнити таблицю «Прийоми організації самостійної роботи студентів в аудиторних та позааудиторних умовах». 3. Проаналізувати взаємозв'язок аудиторної та самостійної роботи студентів. 4. Організувати проведення в академічній групі інтерактивного заходу з елементами тренінгу «Формування психолого-педагогічної готовності студентів до здійснення самостійної роботи». 5. Проаналізувати внесок кожного у проведення заходу, визначити його цінність щодо підвищення готовності до здійснення самостійної роботи (рефлексія). 	
4.	4.	<p><i>Тема. Виховна робота зі студентською молоддю. Форми та методи виховної роботи в умовах сучасного вищого навчального закладу.</i></p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти банк методів виховання студентської молоді за напрямками: формування готовності до професійної діяльності; національно-патріотичне виховання; моральне; екологічне та ін. 2. Порівняти підібрані кожною мікрогрупою методи, провести обговорення педагогічної цінності їх використання в умовах сучасної вищої школи. 3. Розробити сценарій виховного заходу з обраного напрямку виховної роботи з включенням найбільш доцільних методів та прийомів (завдання для кожної групи). 4. Обговорити зміст, структуру, особливості організації та виховний потенціал кожного зі сценаріїв. 	4
5.	5.	<p><i>Тема. Основи управління у вищій школі. Проблема психологічного вигорання викладачів вищого навчального закладу та засоби його профілактики.</i></p> <p>Завдання роботи у мікрогрупах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати феномен психологічного вигорання викладача вищої 	4

	<p>школи, визначити його причини та ознаки.</p> <p>2. Визначити основні напрями профілактики психологічного вигорання викладача.</p> <p>3. Організувати у власній академічній групі проведення соціально-психологічного тренінгу щодо профілактики психологічного вигорання.</p> <p>4. Проаналізувати внесок кожного у проведення тренінгу, визначити значення кожної вправи для досягнення мети тренінгу та реалізації його завдань.</p>	
Всього		22

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин
Модуль 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи Дидактика вищої школи		36
1.	Тема 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.	12
	1. Підготуватися до практичного заняття з теми.	4
	2. Опрацювати навчальний матеріал: 1) опрацювати текст Закону України «Про освіту», звернути увагу на сутність принципів освіти, завдання навчальних закладів; 2) ознайомитися із Законом України «Про вищу освіту» (2014р.); Законом України «Про освіту» (2017р.); функції керівника вищого навчального закладу; права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу; 3) підготувати комп'ютерну-презентацію на тему: «Методологія педагогіки вищої школи. Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти у сучасній Україні».	4
	3. Підготуватися до іспиту (питання 1-17).	4
2.	Тема 2. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ВНЗ.	12
	1. Підготуватися до практичного заняття з теми.	4

	2. Опрацювати навчальний матеріал: 1) ознайомитися зі змістом Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.), з'ясувати сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу; 2) проаналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінити його зміст з погляду врахування дидактичних вимог; 3) проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати уміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням.	4
	3. Підготуватися до іспиту (питання 18-28).	4
3.	Тема 3. Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у вищому навчальному закладі.	12
	1. Підготуватися до практичного заняття з теми.	4
	2. Опрацювати навчальний матеріал: 1) скласти план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення; 2) опрацювати кілька інформаційних джерел із метою ознайомлення з технологією кредитно-модульного навчання і методикою запровадження рейтингової системи оцінювання навчальної діяльності студентів; 3) підготувати комп'ютерну презентацію на тему «Інноваційні технології навчання у вищій школі».	4
	3. Підготуватися до іспиту (питання 29-42).	4
Модуль 2. Виховна функція вищої школи. Педагогічний менеджмент.		22
4.	Тема 4. Виховна робота зі студентською молоддю.	8
	1. Підготуватися до практичного заняття з теми.	4
	2. Опрацювати навчальний матеріал: 1) зробити педагогічний аналіз форм і засобів виховання у Хортицькій національній академії, з погляду реалізації в них принципів виховання; 2) навести приклади педагогічних ситуацій, які мали місце у вашому вихованні у вищому навчальному закладі з погляду доцільності й ефективності (чи неефективності) використання методів виховання; 3) із джерел української народної педагогіки (прислів'їв, казок, легенд, звичаїв, обрядів) виписати 4-5 цікавих прикладів, які свідчать про мудрість народу щодо виховання.	2
	3. Підготуватися до іспиту (питання 43-50).	2

5.	Тема 5. Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.	10
1.	Підготуватися до практичного заняття з теми.	4
2.	Опрацювати навчальний матеріал: 1) опрацювати Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) і з'ясувати функціональні обов'язки керівника вищого навчального закладу і керівників його структурних підрозділів; 2) сформулювати 8-10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування; 3) проаналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом педагогічної культури; 4) підготувати комп'ютерну презентацію до теми: «Професійна компетентність викладача вищої школи визначається як ...».	2
3.	Підготуватися до іспиту (питання 51-60).	4

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Письмові опитування, усні опитування, відповіді на практичних заняттях, екзамен.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

	ЗМ 1			ЗМ 2	
	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5
СР (35 б.)	7	7	7	7	7
Пр. заняття (35 б)	7	7	7	7	7
ПК (екзамен)	30				

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За бальною шкалою	За національною шкалою
A	90-100 балів	5 (відмінно)
B	82-89 балів	4 (добре)
C	75-81 балів	
D	70-74 бали	3 (задовільно)
E	60-69 балів	
FХ	35-59 балів	2 (незадовільно)
F	1-34 бали	

До вибірових завдань належать модульні роботи, які виконуються студентам з метою поповнення кількості отриманих балів (за умов пропусків практичних занять та письмових опитувань з поважних причин). За складання модульної роботи студент може отримати 10 балів.

9. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
2. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
3. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи.
4. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
5. Поняття про цілісний педагогічний процес. Компоненти цілісного педагогічного процесу.
6. Цільовий компонент цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
7. Процесуальний компонент цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
8. Результативний компонент цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
9. Аналітико-коригувальний компонент цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
10. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі.
11. Категорії педагогіки вищої школи.
12. Методи педагогіки вищої школи.
13. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні.
14. Система освіти в Україні, її структура.
15. Принципи діяльності освітніх закладів.
16. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.
17. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
18. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи.
19. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
20. Організація навчально-виховного процесу.
21. Закони та закономірності навчання.
22. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.
23. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи.
24. Сутність і структура процесу навчання у вищому освітньому закладі.
25. Принципи навчання у вищому освітньому закладі.
26. Методи та засоби навчання у вищому освітньому закладі.

27. Технології навчання у вищому освітньому закладі.
28. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності.
29. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
30. Семінарські заняття у вищих освітніх закладах.
31. Практичні заняття у вищому закладі освіти.
32. Консультування та види консультацій.
33. Комплексні форми організації навчання.
34. Дидактичні основи індивідуальних занять.
35. Педагогічна і виробнича практика студентів.
36. Самостійна робота, вимоги до її організації.
37. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.
38. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.
39. Система діагностики знань і вмінь студентів у вищому закладі освіти.
40. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів.
41. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
42. Модульно-рейтинговий контроль.
43. Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі.
44. Структура виховного процесу у вищій школі.
45. Психологічні особливості студентського віку. Типологія студентів.
46. Принципи виховання.
47. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами.
48. Завдання національного виховання студентської молоді у вищому освітньому закладі. Мотиви виховання.
49. Моральне виховання студентів.
50. Критерії вихованості особистості студента.
51. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою.
52. Система управління вищим навчальним закладом.
53. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту.
54. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Особливості діяльності викладача вищого освітнього закладу.
55. Професійно-педагогічне спілкування викладача вищої школи.
56. Типологія особистості викладача вищої школи.
57. Педагогічна культура викладача вищої школи.
58. Педагогічна майстерність викладача вищої школи.
59. Педагогічна техніка викладача вищої школи.
60. Профілактика синдрому професійного вигорання.

Питання модульного контролю
Модуль 1. Загальні основи педагогіки та психології вищої школи.
Дидактика вищої школи

Варіант 1

1. Розкрийте зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
2. В чому полягає цільовий компонент цілісного педагогічного процесу у вищій школі?
3. Назвіть основні закономірності педагогічного процесу у вищій школі.
4. Назвіть групи методів педагогіки вищої школи.
5. Перелічіть основні принципи діяльності вищих освітніх закладів.

Варіант 2

1. Розкрийте основні методологічні аспекти педагогіки вищої школи.
2. В чому полягає результативний компонент цілісного педагогічного процесу у вищій школі?
3. Назвіть основні категорії педагогіки вищої школи та розкрийте їх зміст.
4. Охарактеризуйте структуру системи вищої освіти в Україні.
5. Назвіть пріоритетні напрями реформування та вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

Варіант 3

1. Охарактеризуйте дидактику як галузь педагогіки вищої школи.
2. В чому полягає зміст вищої освіти?
3. Охарактеризуйте сутність і структуру процесу навчання у вищому закладі освіти.
4. Назвіть основні дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому закладі освіти.
5. Охарактеризуйте особливості процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками під час професійної підготовки.

Модуль 2. Виховна функція вищої школи. Педагогічний менеджмент

Варіант 1

1. Розкрийте психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
2. Перерахуйте психолого-педагогічні вимоги до організації практичних занять у вищих закладах освіти.
3. Назвіть вимоги до організації самостійної роботи студентів.
4. Розкрийте принципи виховання студентської молоді.
5. Охарактеризуйте основні завдання національного виховання студентської молоді у вищому закладі освіти.

Варіант 2

1. Розкрийте психолого-педагогічні вимоги до проведення семінарських занять у вищих навчальних закладах.
2. Охарактеризуйте організацію педагогічної і виробничої практик студентів.
3. Розкрийте зміст, назвіть напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами.
4. Назвіть завдання морального виховання студентів.
5. Розкрийте основні критерії вихованості особистості.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Автомонов П. П. Дидактика вищої школи [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / П. П. Автомонов ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Київський університет, 2008. – 368 с.
2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи [Текст] : інтерактив. технології в курсах навч. дисциплін : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 271 с.
3. Белова Л. О. Виховна система ВНЗ: питання теорії і практики / Л. О. Белова. – Х. : Вид-во НУА, 2004. – 262 с.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи [Текст] : Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури / С. С. Вітвицька ; М-во освіти і науки України, Житомир. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 383 с.
5. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.
6. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Запорізька обл. / Ред. Рада вид.: В.Г.Кремень (гол.); Редкол. тому: І.П.Аносов (гол) [та ін.]. К.: Знання України, 2009. – 431 с.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2012. – 352 с.
8. Жорнова О. І. Організаційно-методичні засади викладання у вищій школі : навч. посіб. / О. І. Жорнова. – К., 2011. – 128 с.
9. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи [Текст] : посіб. для магістрів / Л. В. Кнодель. – К. : Паливода А. В., 2008. – 134 с.
10. Крикун О. О. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навч. посіб. / О. О. Крикун ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. – 235 с.
11. Мафтин Л. Виховна робота у вузі : Навч. метод. посібн. / Л. Мафтин. – Чернівці : Рута, 2001. – 167 с.

12. Морева Н. А. Технологии профессионального образования : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н. А. Морева. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 432 с.
13. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи [Текст] : навч. посіб. для молодих викладачів, аспірантів і майбутніх магістрів / О. Г. Мороз [та ін.]; заг. ред. О. Г. Мороз ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т вищ. освіти АПН України. – К. : НПУ, 2003. – 267 с.
14. Навроцький О. І. Вища школа України в умовах трансформації суспільства [Текст] / О. І. Навроцький. – Х. : Основа, 2000. – 240 с.
15. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : Навч. посібник / В. М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
16. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи / В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
17. Педагогіка вищої школи / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. – Київ : Знання, 2005. – 399 с.
18. Педагогіка і психологія вищої школи [Текст] : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державна податкова адміністрація України, Національна академія держ. податкової служби України ; уклад. Л. М. Петренко. – Ірпінь : [б.в.], 2007. – 78 с.
19. Петров Э. Г. Современные технологии обучения в высшей школе [Текст] : учеб. пособие: кн. для молодых преподавателей и асп. / Э. Г. Петров [и др.]. – Х. : Колегіум, 2007. – 172 с.
20. Руснак І. С. Педагогіка і психологія вищої школи [Текст] : навч.-метод. посіб. / І. С. Руснак, М. Г. Іванчук ; М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – 2-е вид., допов. – Чернівці : Букрек, 2009. – 176 с.
21. Сергеева В. Виховна робота в сучасному вищому закладі освіти : Метод. реком. / В. Сергеева. – Луцьк : Вежа, 2000. – 92 с.
22. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі [Текст] : Навч. посібник для магістрів вищ. навч. закладів / З. І. Слєпкань. – К. : Вища школа, 2005. – 240 с.
23. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МППК ПУЕТ / В. Ю. Стрельников, І. Г. Бритченко. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 309 с.
24. Товканець Г. В. Університетська освіта [Текст]: навчально-методичний посібник / Г. В. Товканець. – К. : Кондор, 2011. – 182 с.
25. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. І. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 626 с.
26. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2014. – 456 с.
27. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе: Учеб. пособ. для вузов / Д. В. Чернилевский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.

28. Черняк С. Г. Педагогіка вищої школи: навч. посібн. / С. Г. Черняк. – Київ : Академперіодика, 2012. – 230 с.
29. Шестак Н. В. Высшая школа: Технология обучения / Н. В. Шестак. – М. : Вузовская книга, 2000. – 80 с.

ДОПОМІЖНА:

30. Абрамчук О. В. Патріотичне виховання студентів вищих навчальних закладів: Монографія / О. В. Абрамчук, М. М. Фіцула. – Вінниця : Універсум-Вінниця, 2008. – 137 с.
42. Атанов Г. А. Возрождение дидактики – залог развития высшей школы / Г. А. Атанов. – Донецк : ДОУ, 2003. – 180 с.
31. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості: Навчальний посібник / Н. М. Вознюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 196 с.
32. Коваль Т. І. Підготовка викладачів вищої школи : інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. / Т. І. Коваль, С. О. Сисоєва, Л. П. Сущенко. – К. : КНЛУ, 2009. – 380 с.
43. Козаков В. А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение / В. А. Козаков. – К. : Вища школа, 1990. – 246 с.
33. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи [Текст] : Навч. посібник / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
34. Мороз О. Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки : Навч. посіб. / О. Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко. – К. : НПУ ім. Драгоманова, 2006. – 206 с.
44. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособ. для студ. и аспирантов вузов / С. И. Самыгин [и др.]. – Ростов н/Д. : Феникс, 1998. – 544 с.
35. Педагогіка вищої школи: програма навчального курсу (для магістрів) / Укл. В. І. Бобрицька. – К. : КМПУ, 2007. – 32 с.
45. Педагогічна майстерність : Хрестоматія : Навчальний посібник / За ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища школа, 2006. – 606 с.
36. Скрипченко О. В. Психолого-педагогічні основи навчання [Текст] : навч. посібник для викладачів психології і педагогіки, аспірантів, студ. пед. навч. закл. та курсантів військових училищ / О. В. Скрипченко [та ін.]; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – 2-е вид., доп. та перероб. – К. : Український Центр духовної культури, 2005. – 712 с.
37. Стефаненко П. В. Дистанционное обучение в высшей школе : Монография / П. В. Стефаненко. – Донецк : ДонНТУ, 2002. – 400 с.
38. Федорук П. І. Система дистанційного навчання та контролю знань на базі Internet-технологій (на прикладі медичних вузів) / П. І. Федорук. – Івано-Франківськ : Плай, 2003. – 136 с.
39. Чепіль М. М. Педагогічні технології: навчальний посібник / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с.

40. Чернілевський Д. В. Педагогіка та психологія вищої школи [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Д. В. Чернілевський, М. І. Томчук. – Вінниця : Міленіум, 2006. – 402 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Закон України від 05.09.17 р. № 2145-VIII «Про освіту». <http://vobu.ua/ukr/documents/item/zakon-ukrainy-vid-050917-r-2145-viii-pro-osvitu>
2. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Наказ МОН № 641 від 16.06.15 року. http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/
3. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641. http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/
4. Закон України: Про вищу освіту //Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004. Документ 1556-18, чинний, поточна редакція – Редакція від 09.08.2016, підстава 1415-19. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. http://shron.chtyvo.org.ua/Vitvytska_Svitlana/Osnovy_pedahohiky_v_uschoi_shkoly.pdf (електронний підручник Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи).
6. <http://subject.com.ua/pdf/254.pdf> (Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи).
7. <http://westudents.com.ua/knigi/352-pedagogka-vischo-shkoli-turkottI.html> (Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи).
8. http://pidruchniki.com/70107/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkol_i (Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи)
9. http://pidruchniki.com/19530610/pedagogika/psihologichni_dzherela_vihovnoyi_maysternosti (Бех І. Д. психологічні джерела педагогічної майстерності).
10. http://pedagogy.webukr.net/підручники-з-педагогіки_онлайн/курлянд-з-н-педагогіка-вищої-школи/ (Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи).
11. http://webuniver.at.ua/dichkivska_innovacijni_ped.tekhnologiji.pdf (електронний підручник Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології).